

Epidemiologische update COVID-19

RAG 31/08/2022

Op 21 januari 2022 heeft het Overlegcomité de coronabarofoon als instrument voor communicatie en gestructureerde en proactieve beleidsvoorbereiding inzake sanitaire maatregelen goedgekeurd, waarbij drie beheersniveaus worden gebruikt. De indicatoren en drempels die de RAG hanteert voor de inschatting van de epidemiologische situatie en het bepalen van het beheersniveau worden hier beschreven.

Naast de specifieke drempels steunt de analyse van de epidemiologische situatie verder op een bredere evaluatie, waarbij kwalitatieve (bv. bestaan van clusters) en strategische (bv. teststrategie) indicatoren mee in rekening worden gebracht.

BELANGRIJKSTE VASTSTELLINGEN EN AANBEVELINGEN

De meeste indicatoren zijn vorige week verder gedaald. Het aantal nieuwe gevallen neemt nog steeds af, hoewel deze daling lijkt te vertragen, wat tot uiting komt in de R_t op basis van het aantal gevallen, die licht toeneemt, maar onder de 1 blijft. De positiviteitsratio neemt ook af, in een context van een stabiel aantal uitgevoerde tests.

Anderzijds vertoont de monitoring van het afvalwater opnieuw een licht opwaartse trend, met een toename van het aantal stations met een alert voor "Stijgende trend". De virusconcentraties blijven echter laag.

Het aantal nieuwe ziekenhuisopnames, en het aantal ingenomen ziekenhuisbedden en bedden op intensieve zorgen daalt nog steeds.

Er is dus momenteel nog geen bevestiging van een mogelijke trendbreuk, maar de indicatoren worden nauwlettend in het oog gehouden.

Bovendien lijken ook in andere Europese landen en op internationaal niveau de epidemiologische indicatoren over het algemeen af te nemen.

Volgens voorlopige informatie van de Universiteiten van Hasselt en Antwerpen blijkt uit gedane scenario analyses dat de vanaf september geplande booster vaccinatie een aanzienlijke gunstige invloed kan hebben op de incidentie van COVID-19 en het aantal hospitalisaties bij een volgende najaarsgolf. De RAG benadrukt daarom het belang van het bereiken van een hoge vaccinatiegraad voor de herfstboost en de communicatie hierover aan de bevolking (zie Technical note van 31/08/2022).

Het beheersniveau bevindt zich op nationaal niveau nog steeds op niveau 2. De PR voor mensen met symptomen is nog steeds op niveau 3. De incidentie van nieuwe ziekenhuisopnames ligt nog steeds op niveau 2. En de bezetting van bedden op intensieve zorgen, de incidentie van besmettingen en het aantal huisartsconsultaties bevinden zich op niveau 1.

Besluit classificatie nationaal: beheersniveau 2 met momenteel nog een verder dalende trend voor de besmettingen en het aantal nieuwe hospitalisaties.

NATIONAAL

Indicatoren i.v.m. intensiteit

Het aantal vastgestelde nieuwe besmettingen daalde in de week van 21 tot 27 augustus opnieuw verder, met gemiddeld 1.527 nieuwe besmettingen per dag, vergeleken met 1.685 de week voordien (-9%). De daling lijkt echter af te nemen. Het reproductiegetal (Rt) op basis van het aantal nieuwe besmettingen is opnieuw licht gestegen, van 0,886 vorige week, tot 0,899 deze week.

De 14-daagse cumulatieve incidentie nationaal daalde verder van 232/100.000 vorige week naar 195/100.000 deze week. De incidentie heeft dus beheersniveau 1 bereikt (<200/100.000). In Vlaanderen en Wallonië daalt de incidentie nog steeds voor de leeftijdsgroepen van 10 jaar en ouder en is de trend vrij stabiel voor kinderen van 0 tot 9 jaar. In het Brussels Gewest daalt de incidentie voor de leeftijdsgroepen tussen 10 en 64 jaar en is de trend stabiel voor kinderen van 0 tot 9 jaar en voor 65-plussers.

Het aantal uitgevoerde testen blijft nu min of meer stabiel, met in de week van 21 tot 27 augustus gemiddeld 7.662 testen per dag, vergeleken met ongeveer 7.500 de week voordien. Deze stabilisatie wordt waargenomen voor alle testindicaties en alle leeftijdsgroepen, met uitzondering van de 10-19-jarigen voor wie het aantal uitgevoerde testen daalt. Het betrekkelijk geringe aantal testen maakt de analyse naar leeftijd en indicatie echter minder betrouwbaar

Het aantal verkochte zelftesten in apotheken is in de periode van 21 tot 27 augustus licht gestegen, waarbij er 37.047 testen¹ werden verkocht, vergeleken met ongeveer 35.000 de week daarvoor (Bron: APB & OPHACO). Daarentegen is het aantal gerapporteerde positieve zelftesten in dezelfde periode verder gedaald, met een totaal van 946 testen, vergeleken met ongeveer 1.200 de week voordien. Voor 903 personen werd er een PCR-test uitgevoerd ter bevestiging, waarvan 89,1% een positieve PCR-test had (lichte daling).

De positiviteitsratio (PR) blijft dalen. In de week van 21 tot 27 augustus bedroeg de PR 22,2%, tegen 24,6% in de voorgaande week. De in de voorgaande weken waargenomen verschillende trend per leeftijdsgroep zet zich voort, met een daling voor personen van 65 jaar en ouder, maar ook voor personen van 20-64 jaar; een stabiele trend voor kinderen van 0-9 jaar, en een stijging voor kinderen van 10-19 jaar (in de context van een daling van het aantal uitgevoerde testen). Deze stijging betreft asymptomatische 10- tot 19-jarigen. De PR bij mensen met symptomen daalt nu in alle drie de gewesten (na een tijdelijke lichte stijging in het Brussels Gewest).

Het aantal contacten met een huisarts voor vermoeden van COVID-19 is in week 34 nationaal gestabiliseerd, met gemiddeld 13 contacten per 100.000 inwoners per dag, vergeleken met 12/100.000 de week voordien (Bron: huisartsen Barometer). In Wallonië werd een stijging vastgesteld, maar in Vlaanderen bleef het aantal raadplegingen stabiel. De gegevens voor Brussel waren vorige week ontoereikend.

Het aantal consultaties voor griepaal syndroom (ILI), gemeld door het netwerk van huisartsenpeilpraktijken, bleef ook over het algemeen stabiel, met 78 consultaties per 100 000 inwoners in week 34. De ervaren werkbelasting voor vermoeden van COVID-19 bleef stabiel en laag, met 9% van de artsen die deze hoog achtten en 0% van de artsen die deze zeer hoog achtten.

¹ Mogelijke onderschatting omdat de registratie op naam voor burgers zonder verhoogde terugbetaling geen verplichting is maar een aanbeveling. Preliminaire data, mogelijke vertraging op rapportering voor meest recente dagen.

Indicatoren i.v.m. ernst

Het aantal nieuwe ziekenhuisopnames voor COVID-19 is in de week van 24 tot 30 augustus verder gedaald, met gemiddeld 61 opnames per dag, vergeleken met 80 de week ervoor (-23%). Het reproductiegetal (Rt) gebaseerd op het aantal nieuwe hospitalisaties is nu licht gedaald van 0,926 de vorige week naar 0,866 deze week. De predictiemodellen voor het aantal nieuwe hospitalisaties voor de komende twee weken tonen een licht dalende trend.

Het aantal ziekenhuisopnames voor COVID-19 daalt al enkele weken gestaag. Het aantal opnames met COVID-19 (d.w.z. opnames om een andere reden maar met een positieve COVID-19-test) daalt nu ook, na een periode van stabilisatie.

Het totaal aantal ziekenhuisbedden ingenomen door COVID-19 patiënten (n=823, -21%) en het aantal ingenomen ICU bedden (n=59, -12%) zijn beiden verder gedaald.

Meer informatie over de surveillance in ziekenhuizen is beschikbaar in een wekelijks rapport.

Het aantal overlijdens is in week 34 verder gedaald, met een totaal van 37 geregistreerde sterfgevallen (niet geconsolideerde data, vergeleken met 57 de week voordien), variërend van 2 tot 9 per dag. Het sterftcijfer in week 34 bedroeg 0,32/100.000 inwoners in België, 0,41/100.000 in Wallonië, 0,31/100.000 in Vlaanderen en 0,08/100.000 in Brussel. Het gaat om een daling in alle regio's.

Andere indicatoren

De indicatoren voor de opvolging van de epidemiologische situatie in de woonzorgcentra (WZC) lijken opnieuw te dalen (in een context van een licht dalende participatiegraad in alle gewesten: 59% in Wallonië, 43% in Vlaanderen en 25% in Brussel). Zowel het aantal besmettingen en het aantal hospitalisaties bij bewoners, en het aantal besmettingen bij personeelsleden zijn nationaal (licht) gedaald. Ook het aantal clusters is licht gedaald met tot dusver 18 nieuwe mogelijke clusters² in week 34 (voorlopige gegevens), vergeleken met 25 clusters in totaal voor week 33. Minder dan 0,5% van de deelnemende WZC meldde een grote cluster (ten minste 10 gevallen onder de bewoners), tegenover 1% in de voorgaande week. Zie het dashboard voor meer details.

Omwille van de vakantieperiode worden geen gegevens weergegeven voor het onderwijs.

De surveillance op afvalwater aan de hand van drie opgevolgde indicatoren³ tonen nog steeds lage virale concentraties, maar wel met een stijgende trend. Op basis van de resultaten van 24 augustus voor 42 opgevolgde zuiveringsinstallaties⁴ vertoonden 13 gebieden een alert voor de indicator "Stijgende trend" (vergeleken met 6 de week voordien), 5 gebieden voor de indicator "Snelle toename" (vergeleken met 14 de week ervoor) en 1 gebied had een alert voor de indicator "Hoge virus circulatie" (vergeleken met 1 de week ervoor). Drie provincies hadden

² Het gaat om mogelijke clusters omdat deze theoretisch gedetecteerd werden op basis van de data uit de surveillance. Er is een onderzoek van de uitbraak nodig om dit te bevestigen in de praktijk.

³ De surveillance volgt de evolutie van de concentratie van het SARS-CoV-2-virus in het afvalwater. De indicator "Hoge circulatie" geeft de gebieden aan waar de gemeten virusconcentraties hoog zijn (ten minste de helft van de maximumwaarde die in de vijfde golf werd geregistreerd). De indicator "Snelle toename" heeft betrekking op de zones waar de gemeten virusconcentratie in de afgelopen week snel is toegenomen (stijging met meer dan 70% over de laatste 7 dagen). De indicator "Stijgende trend" geeft de bekkens aan waar de virusconcentraties over de laatste 14 dagen meer dan 6 dagen is toegenomen.

⁴ Als gevolg van de overstromingen in juli is de waterzuiveringsinstallatie van Wegnez (Verviers) nog steeds buiten werking. Dit gebied is daarom momenteel niet opgenomen in de surveillance.

een alert voor "Stijgende trend" (Antwerpen, Luik en Luxemburg). Meer informatie over de methodologie en de analyse van de resultaten is te vinden in een wekelijks verslag.

In de periode van 15 tot 28 augustus 2022 werden er in totaal 606 stalen geanalyseerd in het kader van de baseline surveillance van circulerende varianten. De verhouding van de verschillende varianten bleef verder stabiel, waarbij Omikron-variant subtype BA.5 95% van de besmettingen vertegenwoordigde, BA.4 4% en BA.2 1%. Er werden tot nu toe 17 besmettingen met de nieuwe variant BA.2.75 geïdentificeerd (+3 vergeleken met de week ervoor). Meer informatie is beschikbaar op de website van het NRC.

Het aantal gevallen van de BA.2.75-variant in West-Europa neemt nog verder toe, maar blijft nog steeds beperkt; de meeste gevallen worden geregistreerd in het VK (n=79), Duitsland (n=43) en Denemarken (n=42)⁵.

Het ECDC heeft twee Omicron-sublineages toegevoegd aan de lijst van varianten die onder toezicht staan (VUM, variants under monitoring): BA.4 + R346X en BA.5 + R346X, omdat een aminozuursubstitutie op positie 346 van het Spike proteïne de neutralisatie van het virus door therapeutische antilichamen zou kunnen beïnvloeden⁶. Een toenemend aantal van BA.4 en/of BA.5 varianten met een dergelijke mutatie is waargenomen in België, Denemarken, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk.

⁵ Tracking BA.2.75 Lineage Over Time | Tableau Public.

⁶ <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/variants-concern>

PROVINCIES

Indicatoren met betrekking tot het aantal besmettingen (zie overzicht pagina 6).

De 14-daagse cumulatieve incidentie van het aantal besmettingen is in alle provincies/regio's blijven dalen. Het aantal gevallen in de laatste 7 dagen is ook verder gedaald, maar minder sterk dan de week ervoor, en in de provincie Luik is er een lichte stijging. De Rt waarde op basis van infecties is opnieuw in de meeste provincies/regio's licht gestegen, maar blijft overal lager dan één. Het aantal uitgevoerde testen bleef in alle provincies/regio's stabiel. De PR in symptomatische personen is in alle provincies/regio's gedaald, maar de waarden blijven hoog, variërend van 30,8% (Brussel) tot 38,3% (Luxemburg)

Indicatoren met betrekking tot ziekenhuisopnames

De 7-daagse incidentie van hospitalisaties is in de meeste provincies/regio's opnieuw gedaald, behalve in Limburg, Vlaams-Brabant en Namen, waar zij toenam. Het aantal ingenomen bedden op intensieve zorgen schommelt nog steeds van week tot week, maar de cijfers blijven laag.

De beheersniveaus op provinciaal niveau blijven deze week ongewijzigd. Aangezien het aantal ziekenhuisopnames in de provincie Namen is toegenomen, wordt het beheersniveau momenteel gehandhaafd op 2, maar de trends worden nauwlettend in de gaten gehouden. In de provincie West-Vlaanderen zou het beheersniveau volgende week van 2 naar 1 kunnen worden verlaagd als de huidige tendens aanhoudt.

GEMEENTEN

Het aantal gemeenten met een alert is de afgelopen week licht gestegen, maar blijft laag, met 9 gemeenten (vergeleken met 5 de week voordien), verspreid in verschillende provincies (Oost-Vlaanderen, Antwerpen, Vlaams Brabant, Henegouwen, Luik en Luxemburg).

De incidenties per gemeente vertonen geen grote verschillen. Iets hogere incidenties worden geregistreerd in de Duitstalige gemeenschap en in Luxemburg.

De volgende personen hebben deelgenomen aan dit advies:

Emmanuel André (KULeuven), Géraldine De Muylder (Sciensano), Naima Hammami (Zorg en Gezondheid), Niel Hens (UHasselt), Vicky Jaspers (KCE), Yves Lafort (Sciensano), Romain Mahieu (COCOM), Quentin Mary (SSMG), Pierrette Melin (CHU Liège), Geert Molenberghs (UHasselt-KULeuven), Alessandro Pellegrino (AVIQ), Greet Van Kersschaever (Domus Medica), Steven Van Gucht (Sciensano), Marc Van Ranst (KULeuven).

Periode 21 – 27/08/2022	Besmettingen 14d incidentie per 100.000	% Wijziging Gevallen (7d)	Aantal testen/ 100.000	Rt infecties	PR sympto matische gevallen	Hospitalisaties 7d incidentie per 100.000 ⁷	ICU bezetting	Verdubbelings/ halveringstijd nieuwe hospitalisaties	Beheers- niveau
België	195	-9%	451	0,899	39,2 %	4,0	3 %	-23	2
Antwerpen	216	-9%	472	0,906	39,9 %	4,1	2 %	-78	2
Henegouwen	172	-7%	437	0,914	33,9 %	4,8	3 %	-20	2
Limburg	200	-7%	362	0,929	40,9 %	4,7	1 %	83	2
Luik	159	+5%	392	0,978	37,3 %	5,4	3 %	-15	2
Luxemburg	242	-2%	397	0,948	39,7 %	1,4	5 %	-22	1
Namen	211	-8%	381	0,900	33,4 %	4,0	2 %	-10	2
Oost-Vlaanderen	226	-15%	496	0,854	43,5 %	4,6	3 %	-78	2
Vlaams-Brabant	188	-4%	415	0,922	40,3 %	1,9	1 %	5	1
Waals-Brabant	181	-11%	425	0,885	35,6 %	2,5	13 %	-11	1
West-Vlaanderen	200	-18%	526	0,849	43,5 %	3,7	4 %	-6	2
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	147	-14%	502	0,892	37,8 %	4,0	3 %	-38	2
Duitstalige Gemeenschap	280	-21%	508	0,843	NA	NA	NA	NA	2

⁷ Resultaten voor week 34, van 22 tot 28 augustus 2022.